

Quick scan flora en fauna

Europaweg 30 te Vleuten

In opdracht van: Plannen-makers

3 april 2017

Colofon

© 2016 Laneco / Plannen-makers

Tekst en samenstelling: Ing. T. Brouwer
Projectleiding: Ir. D. van Pijkeren
Eindverantwoordelijk: Ir. D. van Pijkeren
Met medewerking van: -

Projectnummer: 77.15.06

In opdracht van: Plannen-makers

Wijze van citeren: Brouwer, T., 2016. Quick scan flora en fauna Europaweg 30 te Vleuten. Laneco, Ede.

Contact: Laneco
Mastbos 25
6718 HA Ede
www.laneco.nl

Laneco is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging.

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd, gewijzigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Laneco noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Laneco is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Laneco. De opdrachtgever vrijwaart Laneco voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

INHOUD

1	INLEIDING	5
1.1	AANLEIDING	5
1.2	GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN	5
2	WETTELIJK KADER.....	9
2.1	GEBIEDSBESCHERMING	9
2.2	FLORA- EN FAUNAWET	9
3	TOETSING.....	12
3.1	ONDERZOEKSMETHODIEK.....	12
3.2	GEBIEDSBESCHERMING	12
3.3	SOORTENBESCHERMING	13
4	CONCLUSIE.....	21
4.1	GEBIEDSBESCHERMING	21
4.2	SOORTENBESCHERMING	21
4.3	CONSEQUENTIES	22
4.4	AANBEVELINGEN	23
4.5	WET NATUURBESCHERMING	23
BIJLAGE 1	LITERATUURLIJST.....	24

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Op een gedeelte van een perceel aan de Europaweg 30 in Vleuten (gemeente Utrecht) is de uitgave van twee woonkavels voorzien. Om deze inrichting mogelijk te maken is een bestemmingsplanwijziging noodzakelijk. Op het perceel worden twee aaneengeschakelde loodsen gesloopt en een deel van een houtsingel gekapt. Eén van de haalbaarheidsstudies die hiervoor dient te worden uitgevoerd, is toetsing aan de natuurwet- en regelgeving.

Ligging en globale begrenzing (rode lijn) plangebied (luchtfoto: PDOK).

Voorliggend onderzoek is een quick scan waarin op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning, uitspraken worden gedaan over de geschiktheid voor beschermde plant- en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten. Dit resulteert in conclusies en aanbevelingen.

Deze quick scan is uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en wetgeving.

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN

Het plangebied ligt in de bebouwde kom van Vleuten (gemeente Utrecht, provincie Utrecht) en bestaat uit het noordwestelijke gedeelte van een perceel aan de Europaweg 30, wat grofweg wordt begrensd door een weiland aan de noordkant, een brede

watergang aan de oostkant, de Europaweg aan de zuidkant en het perceel van Europaweg 28 aan de westkant.

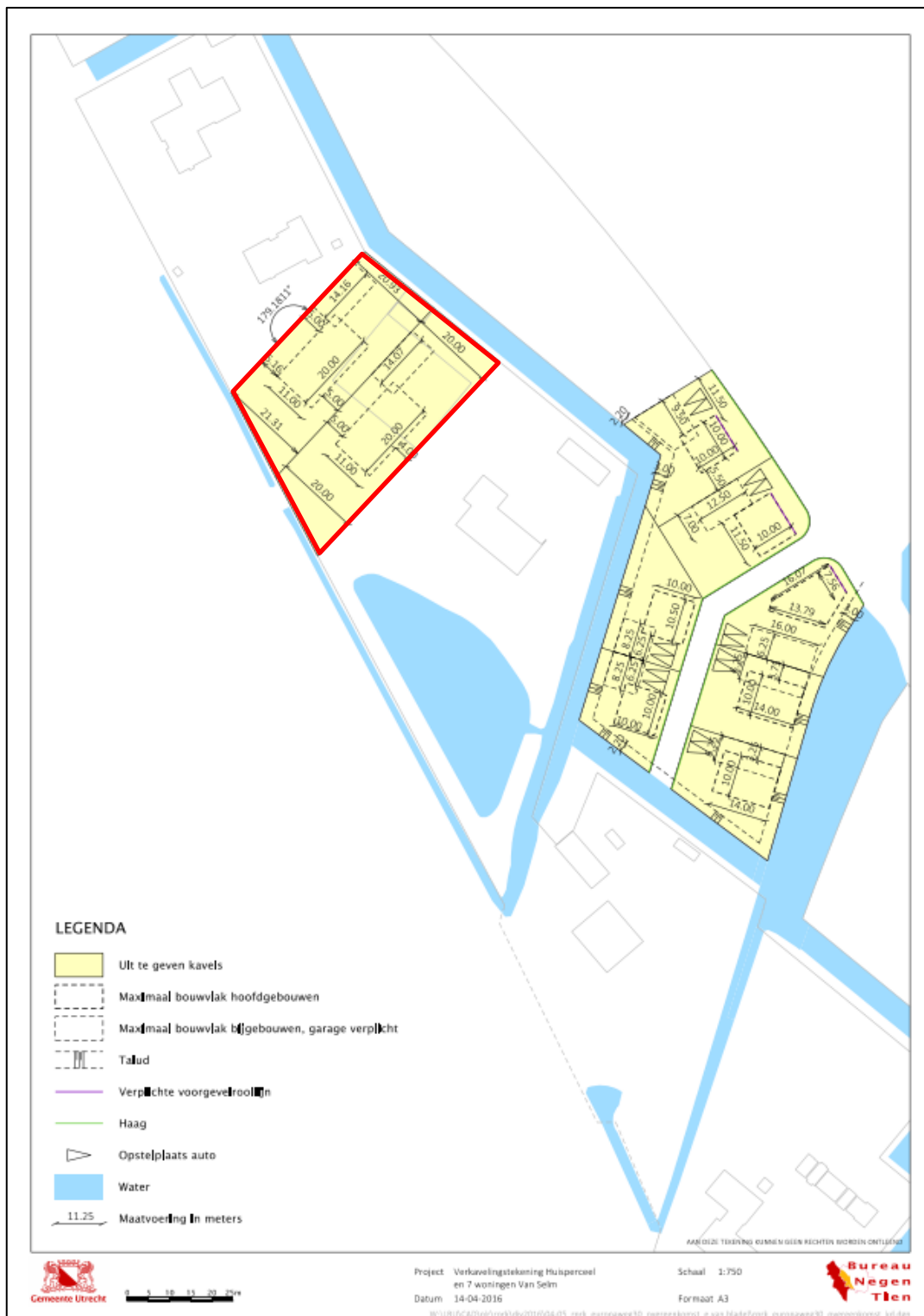
Het plangebied ligt in een nog uitbreidend verstedelijkt gebied. Ten zuidwesten van de Europaweg ligt de nieuwbouwwijk Vleuterweide. Aan de noord- en oostkant van het plangebied ligt het nog deels in ontwikkeling zijnde Maximapark; in dit 300 hectare grote stadspark is ruimte voor recreatie, natuur en beperkte woningbouw. Doorgaande groenstructuren zijn beperkt aanwezig en bestaan voornamelijk uit de bomenrijen langs de Europaweg. Deze bomen, voornamelijk schietwilgen en populieren, zijn 40 tot 45 jaar oud en over het algemeen in slechte staat. De gemeente Utrecht is voornemens om in het najaar van 2016 langs de Europaweg 96 bomen te kappen, onder andere op het gedeelte ter hoogte van het plangebied. Om de doorgaande lijn van deze bomenrijen in stand te houden is in samenspraak met bewoners een conceptplan gemaakt en zijn in maart 2016 nieuwe bomen aangeplant (bron: gemeente Utrecht). Watergangen in de omgeving bestaan uit een watergang ten zuidwesten van de Europaweg, een watergang ten zuidoosten van het woonhuis dat in verbinding staat met watergangen in het Maximapark en een grote vijver in de voortuin van het woonhuis.

Het plangebied wordt gevormd door het noordwestelijke deel van het perceel Europaweg 30 en bestaat uit twee aaneengeschakelde loodsen, een kort gegraasde schapenwei, een gazon, een houtsingel en enkele heestervakken. Het plangebied wordt ontsloten door een geasfalteerd pad, dat uitkomt op een geasfalteerd terrein voor de oostelijk gelegen loods. De twee loodsen zijn voorzien van golfplaten daken en bestaan grotendeels uit stalen wanden; alleen de eerste 1,5 meter vanaf de grond is gemetseld. De houtsingel bestaat hoofdzakelijk uit struikvormers met slechts enkele bomen met een stamdoorsnede van circa 20 cm; ondergroei is door de houtsnippers beperkt aanwezig. Ten noorden van de oostelijke loods staat een kleine boomgaard met halfstamfruitbomen. Binnen het plangebied zijn geen watergangen aanwezig; alleen in de houtsingel aan de noordwestkant van het plangebied ligt een grotendeels droogstaande greppel, die is gegraven als afwateringsgreppel voor de naastgelegen schapenwei, en ook langs de Europaweg ligt een droogstaande greppel. Op de rest van het perceel, wat buiten het plangebied valt, staat een woonhuis met tuin en een intensief gemaaid gazon, met enkele solitaire bomen, waaronder een paardenkastanje en een treurwilg met een doorsnede van respectievelijk 50 en 30 cm. Tussen het gazon en de Europaweg ligt een grote vijver.

Binnen het plangebied is de sloop van de twee aaneengeschakelde loodsen voorzien. Op dezelfde locatie komen twee woonkavels beschikbaar. Om de westelijke woonkavel te bereiken wordt een deel van houtsingel gekapt, zodat hier een toegangspad kan worden gerealiseerd. Voor het verwijderen van de rest van de houtsingel zijn nog geen concrete plannen.

Indrukken van het plangebied. Te slopen loodsen met aangrenzende schapenweide (linksboven); toegangspad plangebied (rechtsboven); schapenweide met houtsingel (linksmidden); Europaweg met aan de rechterzijde de door de gemeente Utrecht te kappen schietwilgen (rechtsmidden); noordoostzijde plangebied met halfstamboomgaard (linksonder); woonhuis met gazon en vijver op het zuidoostelijke deel van het perceel (rechtsonder) (foto's: Laneco).

Verkavelingstekening Europaweg 30 te Vleuten. Deze quick scan heeft alleen betrekking om het rood omljnde deel (bron: Bureau NegenTien).

2 WETTELIJK KADER

2.1 GEBIEDSBESCHERMING

2.1.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen op basis van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn worden aangemerkt als speciale beschermingszones (SBZ's) in het kader van Natura 2000. De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de nieuwe Natuurbeschermingswet 1998 die per 1 oktober 2005 van kracht is geworden. Hierin zijn de reeds bestaande natuurmonumenten al eerder opgenomen. Het is verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

2.1.2 *Ecologische hoofdstructuur*

Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied als Ecologische Hoofdstructuur (EHS)/Nationaal Natuur Netwerk (NNN). Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot frustratie van de natuurdoelen. Anders dan bij gebieds- en soortenbescherming is de status als EHS/NNN niet verankerd in de natuurwetgeving, maar dient het belang in de planologische afweging een rol te spelen. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.

2.2 FLORA- EN FAUNAWET

2.2.1 *Wettelijk kader*

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Flora- en faunawet bepalend. De Flora- en faunawet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is als volgt in de Flora- en faunawet opgenomen:

- Artikel 8: het is verboden beschermde plantensoorten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen;
- Artikel 9: het is verboden beschermde diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen;
- Artikel 10: het is verboden beschermde diersoorten opzettelijk te verontrusten;

-
- Artikel 11: Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren;
 - Artikel 12: Het is verboden eieren van beschermde diersoorten te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen;
 - Artikel 13: Het is verboden planten of producten van planten, of dieren dan wel eieren, nesten of producten van dieren, behorende tot een beschermde inheemse of beschermde uitheemse plantensoort onderscheidenlijk een beschermde inheemse of beschermde uitheemse diersoort te koop te vragen, te kopen of te verwerven, ten verkoop voorhanden of in voorraad te hebben, te verkopen of ten verkoop aan te bieden, te vervoeren, ten vervoer aan te bieden, af te leveren, te gebruiken voor commercieel gewin, te huren of te verhuren, te ruilen of in ruil aan te bieden, uit te wisselen of tentoon te stellen voor handelsdoeleinden, binnen of buiten het grondgebied van Nederland te brengen of onder zich te hebben.

2.2.2 Procedurele gevolgen

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- beschermingscategorie 1:
Een groot aantal beschermde soorten is in Nederland algemeen voorkomend. Denk daarbij aan soorten zoals konijn, veldmuis, egel, ree, bruine kikker en kleine watersalamander. Op basis van het Besluit vrijstelling beschermde diersoorten uit de Flora- en faunawet mogen ruimtelijke ingrepen worden uitgevoerd die tot effect hebben dat de verblijfplaatsen van deze soorten worden aangetast.
- beschermingscategorie 2:
Voor beschermde soorten die niet zo algemeen zijn en dus extra aandacht verdienen (bijvoorbeeld eekhoorn, steenmarter en wild zwijn), geldt de vrijstelling alleen als er een goedgekeurde gedragscode is. Organisaties die geen gedragscode hebben moeten, voor ingrepen die leiden tot verstoring of aantasting van deze soorten, een ontheffing aan te vragen.
- beschermingscategorie 3:
Voor ongeveer honderd zeldzame soorten (o.a. das, boommarter) geldt géén vrijstelling als het gaat om ruimtelijke ingrepen. Dan is meestal een ontheffing van het ministerie van EZ nodig, met uitgebreide toetsing.

Als een ruimtelijke ingreep rechtstreeks kan leiden tot verstoring of vernietiging van bepaalde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Flora- en faunawet. Afhankelijk van de ingreep en de soort kan dan een ontheffing noodzakelijk zijn. Ontheffingen worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingreep vanwege dwingende redenen van groot openbaar belang dient plaats te vinden en de gunstige staat van

instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Vaak worden hierbij mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Uit uitspraken van de Raad van State blijkt dat volgens Europese richtlijnen (Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn) het verlenen van een ontheffing voor vogels en soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn alleen mogelijk is onder een beperkt aantal voorwaarden. Ontheffingen van de Flora- en faunawet worden alleen verleend als de volgende voorwaarden van toepassing zijn:

Alle soorten:

- Er zijn geen alternatieven;
- Het duurzaam voortbestaan van de populatie is niet in het geding.

Voor soorten van Tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet:

- Er is sprake van een bij de wet genoemd belang.

Voor soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn:

- Ter bescherming van de wilde flora en fauna en instandhouding van natuurlijke habitats;
- De volksgezondheid, de openbare veiligheid in het geding is;
- Andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Voor vogels gelden voorwaarden uit de Vogelrichtlijn:

- De volksgezondheid en de openbare veiligheid in het geding is;
- Veiligheid van het luchtverkeer in het geding is;
- Ter bescherming van flora en fauna.

Uit een uitspraak van Raad van State (juli 2012) blijkt dat in alle gevallen dat het overtreden van de artikelen 10 en 11 van de Flora- en faunawet niet kan worden voorkomen door mitigatie, bij het ministerie een ontheffing van de Flora- en faunawet moet worden aangevraagd.

Artikel 2 van de Flora- en faunawet is een zorgplichtbepaling. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving.

3 TOETSING

3.1 ONDERZOEKSMETHODIEK

Via Natuurloket (www.natuurloket.nl) kan een indicatie worden verkregen van de beschikbaarheid van soortengegevens. De gegevens geven echter alleen een indicatie. Daarom is besloten geen aanvullende gegevens op te vragen maar het onderzoek vooral te baseren op de biotoopinschatting door een ecooloog.

Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is verder gebruik gemaakt van bestaande atlasgegevens zoals uit de Atlas van de Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 1992), de Atlas van Nederlandse vleermuizen (Limpens *et al.*, 1997), Amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers en Van Delft, 2009) en andere beschikbare bronnen voor verspreidingsgegevens. De meeste gegevens zijn globale verspreidingsgegevens. Bijlage 1 vermeldt de geraadpleegde bronnen.

Op 3 mei 2016 heeft ecooloog T. Brouwer van Laneco het gebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en de geschiktheid voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie; het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

3.2 GEBIEDSBESCHERMING

3.2.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

Het plangebied te Vleuten ligt op circa 7 kilometer ten zuidwesten van het Natura 2000-gebied 'Oostelijke Vechtplassen'. Het gecultiveerde plangebied dat wordt omringd door sterk verstedelijkt gebied heeft geen enkele relatie met dit Natura 2000-gebied. De beoogde werkzaamheden bestaan uit de sloop van twee aaneengeschakelde loodsen en de kap van een deel van een houtsingel. Op dezelfde locatie wordt nieuwbouw gerealiseerd in de vorm van twee woonhuizen. De werkzaamheden zullen slechts een lokaal effect hebben. Externe effecten van de werkzaamheden, zoals geluid, licht, menselijke aanwezigheid, trilling, stikstof/ammoniak, op de omliggende Natura 2000-gebieden kunnen gezien de afstand en de tussenliggende elementen worden uitgesloten. Ook is er ten opzichte van de uitgangssituatie geen toename in verkeersintensiteit of andere activiteiten te verwachten.

3.2.2 *Ecologische hoofdstructuur / Natuurnetwerk Nederland*

Het plangebied ligt niet in of direct nabij de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) / Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het dichtstbijzijnde EHS/NNN-gebied, ligt op ruim 2 kilometer ten noordwesten van het plangebied en bestaat uit het parkbos van landgoed

De Haar. De beoogde werkzaamheden bestaan uit het slopen van een bedrijfspand, de nieuwbouw van twee woningen en de kap van een deel van de houtsingels en zullen daarom slechts een lokaal effect hebben. Door het uitvoeren van de werkzaamheden gaat geen oppervlakte aan EHS/NNN verloren. Gezien de afstand en de beperkte en lokale aard van de ingreep kunnen negatieve effecten op de EHS/NNN worden uitgesloten.

3.3 SOORTENBESCHERMING

In het kader van de Flora- en faunawet moet worden getoetst of er ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is/kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde ontwikkeling kan (indirecte) aantasting of verstoring van verblijfplaatsen en leefgebied tot gevolg hebben.

3.3.1 Vaatplanten

Het plangebied bestaat uit een gecultiveerd en sterk door mensen beïnvloed milieu. Het grootste deel van het plangebied is verhard en bebouwd. Bepanting bestaat grotendeels uit intensief onderhouden of gecultiveerde begroeiing. Rondom de loodsen ligt een kort gegraasde schapenwei en een intensief gemaaid gazon waarin naast een grasvegetatie algemene soorten staan als hondsdraf (*Glechoma hederacea*), madelief (*Bellis perennis*) en paardenbloem (*Taraxacum officinale*). In de houtsingels staan onder andere houtige soorten als eenstijlige meidoorn (*Crataegus monogyna*), esdoorn (*Acer spec.*) gewone es (*Fraxinus excelsior*), laurierkers (*Prunus laurocerasus*), veldesdoorn (*Acer campestre*) en wilg (*Salix alba*); ondergroei is door de houtsnippers beperkt aanwezig en bestaat uit ruigtesoorten als fluitenkruid (*Anthriscus sylvestris*) en grote brandnetel (*Urtica dioica*). De oevers van de droogstaande greppel langs de Europaweg zijn begroeid met een voedselrijke kruidenvegetatie met soorten als fluitenkruid, paardenbloem, rode klaver (*Trifolium pratense*), ridderzuring (*Rumex obtusifolius*) en witte dovenetel (*Lamium album*). Uit de omgeving van het plangebied is het voorkomen bekend van de strikt beschermde (tabel 2 Flora- en faunawet) wilde marjolein (*Origanum vulgare*) en de licht beschermde (tabel 1 Flora- en faunawet) dotterbloem (*Caltha palustris*) en zwanenbloem (*Butomus umbellatus*) (Van der Veen & Tuitert, 2013). Van een stabiel ecosysteem is als zodanig geen sprake en bijzondere groeiplaatsen zijn niet aanwezig, waardoor het voorkomen van deze soorten binnen het plangebied wordt uitgesloten. Ook zijn op de muren van de te slopen loodsen geen (strikt beschermde) muurplanten aangetroffen. Vanwege het ontbreken van geschikte groeiplaatsen, zoals natuurvriendelijke oevers of schrale bermen, worden er geen strikt beschermde vaatplanten verwacht binnen het plangebied. Langs het toegangspad staan enkele exemplaren van kleine maagdenpalm (*Vinca minor*); deze soort die als licht beschermde soort (tabel 1) is opgenomen op de Flora- en faunawet wordt ook verkocht als tuinplant. Aangeplante of gezaaide exemplaren van beschermde soorten (in bijvoorbeeld tuinen) zijn niet beschermd in de Flora- en faunawet, omdat het geen natuurlijke groeiplaats betreft.

3.3.2 Grondgebonden zoogdieren

In en in de directe omgeving van het plangebied kunnen verschillende algemeen voorkomende beschermde zoogdiersoorten voorkomen, zoals egel (*Erinaceus europaeus*), haas (*Lepus europaeus*), konijn (*Oryctolagus cuniculus*), mol (*Talpa europaea*), kleine marterachtigen en verschillende algemeen voorkomend soorten muizen en spitsmuizen (Broekhuizen *et al.*, 1992; Wansink, 2012). Voor deze soorten, die onder het eerste, lichte, beschermingsregime van de Flora- en faunawet vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Van de strikt beschermde zoogdiersoorten is uit de ruime omgeving van het plangebied het voorkomen bekend van boommarter (*Martes martes*), eekhoorn (*Sciurus vulgaris*), noordse woelmuis (*Microtus oeconomus*), steenmarter (*Martes fiona*) en waterspitsmuis (*Neomys fodiens*) (Broekhuizen *et al.*, 1992; Thissen *et al.*, 2010; Wansink, 2012; Blok, 2013; www.telmee.nl).

Van eekhoorn zijn waarnemingen bekend uit diverse stadsparken in Utrecht; ook van boommarter zijn diverse waarnemingen bekend uit de omgeving van Utrecht. Aangezien er geen bomen met eekhoornnesten of (grote) holtes zijn aangetroffen in het plangebied kan de aanwezigheid van deze soorten worden uitgesloten. De bomen in het plangebied vormen ook niet een dermate groot aaneengesloten element dat het een belangrijke verbinding of onderdeel van het leefgebied zal zijn. Tijdens het veldbezoek zijn in de bebouwing binnen het plangebied geen sporen (latrines) of andere aanwijzingen gevonden die duiden op de aanwezigheid van de overwegend gebouwde bewonende steenmarter.

In 2013 is in de Buitenhof, het noordelijke deel van het Maximapark, een dood exemplaar van waterspitsmuis aangetroffen (Blok, 2013). De herkomst van dit dier is echter onduidelijk. Noordse woelmuis en waterspitsmuis leven in natte omstandigheden en zijn gevoelig voor concurrentie met andere (woel)muizensoorten. De noordse woelmuis wordt voornamelijk aangetroffen in natte terreinen, zoals rietland, drassige hooilanden, moeras en vochtige duinvalleien. De waterspitsmuis leeft in structuurrijke oevers langs schoon, niet te voedselrijk water met een goed ontwikkelde watervegetatie. Vanwege het ontbreken van dergelijk habitats, kan het voorkomen van deze soorten in het plangebied worden uitgesloten.

Op basis van de archiefgegevens en biotoopinschattingen tijdens het veldbezoek wordt het voorkomen van strikt beschermde grondgebonden zoogdiersoorten binnen het plangebied uitgesloten.

3.3.3 Vleermuizen

Vleermuizen zijn globaal in te delen in gebouwde bewonende soorten en boombewonende soorten. Er zijn echter ook soorten die van beide elementen gebruik maken. Ook is er

onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen en dergelijke) of bomen (in holten, achter de bast). Een groot aantal soorten, ook soorten die 's zomers in boomholten verblijven, overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders. Alle vleermuizen zijn strikt (tabel 3) beschermd door de Flora- en faunawet.

Volgens verspreidingsgegevens (Broekhuizen *et al.*, 1992; Limpens *et al.*, 1997; Wansink, 2012) komen in de omgeving van het plangebied verschillende soorten vleermuizen voor zoals gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), kleine dwergvleermuis (*Pipistrellus pygmaeus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), meervleermuis (*Myotis dasycneme*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), tweekleurige vleermuis (*Vespertilio murinus*) en watervleermuis (*Myotis daubentonii*).

Van deze soorten zijn de rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis overwegend boombewonende soorten en de gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, tweekleurige vleermuis zijn overwegend gebouwbewonend.

Foerageergebied en vliegroute

Het plangebied en de directe omgeving vormen voor de meeste van de genoemde soorten vleermuizen geschikt foerageergebied. Tevens vormt de opgaande houtige beplanting in en rondom het plangebied een geschikte lijnvormige structuur die als vliegroute kan fungeren; dergelijke vliegroutes vormen verbindingen tussen verblijfplaatsen en foerageergebied. Aantasting van vliegroutes kan leiden tot indirecte aantasting van verblijfplaatsen. Aangezien er voor de ontwikkeling van het plangebied een zeer beperkte oppervlakte (alleen ten behoeve van een toegangspad) wordt gekapt en er voldoende geleidende structuren beschikbaar blijven (bijvoorbeeld de nieuwe aanplant langs de Europaweg), zijn effecten op (essentieel) foerageergebied en vliegroutes uit te sluiten.

Verblijfplaatsen

De bomen binnen het plangebied zijn van beperkte omvang; in deze bomen zijn geen holtes aangetroffen die geschikt kunnen zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. De twee loodsen binnen het plangebied zijn grotendeels opgetrokken uit metaal (alleen de onderste 1,5 meter is gemetseld) en de daken zijn voorzien van golfplaten. De bebouwing is ongeschikt voor vleermuizen, door het ontbreken van een toegankelijke spouw of andere geschikte openingen in bijvoorbeeld de dakrand. Onder golfplaten zijn de temperatuurschommelingen ook te groot voor vleermuizen. De aanwezigheid van vaste rust- en/of verblijfplaatsen of andere essentiële onderdelen in het leefgebied van vleermuizen in het plangebied wordt daarmee niet verwacht.

De te slopen loods en zijn grotendeels opgetrokken uit metaal en de daken zijn voorzien van golfplaten; door het ontbreken van een toegankelijke spouw of andere geschikte openingen in bijvoorbeeld de muur of de dakrand zijn de panden ongeschikt voor vleermuizen en gebouwbewonende soorten als gierzwaluw en huismus (foto's: Laneco).

3.3.4 Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn in en om het plangebied onder andere de vogelsoorten fazant (*Phasianus colchicus*), houtduif (*Columba palumbus*), kauw (*Corvus monedula*), koolmees (*Parus major*), meerkoet (*Fulica atra*), merel (*Turdus merula*) en zwarte kraai (*Corvus corone*) gehoord en gezien. In de houtsingel is een nest van houtduif aangetroffen en ook in de loods is op één van de stalen balken een vogelnest waargenomen. Alle vogels en dan specifiek hun verblijfplaatsen (nesten) zijn strikt beschermd in de Flora- en faunawet. Aantasting en verstoring van actief gebruikte nesten is niet toegestaan.

Daarnaast is van een aantal vogelsoorten de nesten en nestlocaties (verblijfplaatsen en leefgebied) het gehele jaar door beschermd (LNV, 2009).

Deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn onderverdeeld in vier categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil (*Athene noctua*)).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden (voorbeeld: huismus (*Passer domesticus*)).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders (voorbeeld kerkuil (*Tyto alba*) en slechtvalk (*Falco peregrinus*)).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: buizerd (*Buteo buteo*)).

De vogels uit deze categorieën zijn meestal zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. Ook is er een lijst vogels aangewezen waarvan alleen bij effecten op populatieniveau maatregelen nodig zijn; de zogenaamde categorie 5.

Verschillende soorten roofvogels, zoals buizerd en sperwer (*Accipiter nisus*), broeden in bomen(rijen) en bosjes langs wegen en watergangen. Broedplaatsen van deze soorten kunnen gezien de afwezigheid van horsten (nesten) in bomen worden uitgesloten. Ook zal het plangebied niet van essentieel belang zijn als foerageer- of rustgebied voor deze soorten.

Uit de omgeving van het plangebied is verder het voorkomen bekend van kerkuil (*Tyto alba*), ransuil (*Asio otus*) en steenuil (www.sovon.nl/vogelatlas). Tijdens het veldbezoek zijn in de gebouwen of in bomen rondom de bebouwing geen nesten of roestende individuen van deze soorten waargenomen. Ook zijn er geen sporen (kalksporen en braakballen) gevonden van deze soorten. Er zijn ook geen geschikte openingen in de bebouwing aanwezig die toegang zouden kunnen bieden tot nestholtes voor kerkuil of steenuil. Verder is het plangebied vanwege het intensieve karakter en het beperkte aanbod van voedsel slechts van marginale kwaliteit als foerageergebied voor deze soorten. Vaste rust- en verblijfplaatsen van kerkuil, ransuil en steenuil binnen het plangebied kunnen worden uitgesloten.

Andere vogelsoorten waarvan het nest jaarrond is beschermd die op dergelijk locaties voor kunnen komen zijn de gebouwbewonende gierzwaluw (*Apus apus*) en huismus. De twee loodsen binnen het plangebied zijn grotendeels opgetrokken uit metaal (alleen de onderste 1,5 meter is gemetseld) en de daken zijn voorzien van golfplaten. De bebouwing is, door de aanwezigheid van een goed gesloten dak zonder dakpannen en het ontbreken van grotere openingen in de dakrand en de muren ongeschikt voor deze soorten. De aanwezigheid van vaste rust- en/of verblijfplaatsen van deze soorten wordt daarom niet verwacht.

Het plangebied en de directe omgeving biedt geschikte leefgebied en nestlocaties voor diverse categorie 5-soorten. In de te kappen bomen zijn geen grotere holtes aangetroffen, waardoor deze ongeschikt zijn als nestlocatie voor holtebewonende soorten. Wel vormen de bomen potentieel geschikte nestlocaties voor soorten zoals ekster (*Pica pica*) en zwarte kraai. Aangezien in de omgeving voldoende alternatieve broedplaatsen aanwezig zijn voor deze categorie vogels, zijn er geen omstandigheden aanwezig om deze vogels jaarrond te beschermen. Negatieve effecten op vogels uit de vijfde categorie worden dan ook niet verwacht indien rekening gehouden wordt met het broedseizoen (actieve broedplaatsen). Uit het naastgelegen Vleuterweide zijn wel waarnemingen bekend van oeverzwaluw (Van der Veen & Tuitert, 2013). In de huidige situatie is het plangebied ongeschikt voor deze soort, maar oeverzwaluw is wel in staat om gebieden waar zandheuvelds of gronddepots met steile wanden worden aangelegd snel te koloniseren. Om kolonisatie van het gebied te voorkomen, dienen eventuele zandhopen of gronddepots in de ontwikkelfase te worden afgedekt of te worden voorzien van flauwe taluds.

Er zijn geen nestplaatsen of andere vaste rust- en verblijfplaatsen van jaarrond beschermde vogelsoorten aangetroffen in het plangebied. Door de werkzaamheden uit

te voeren buiten het broedseizoen kunnen effecten op strikt beschermde vogelsoorten worden uitgesloten.

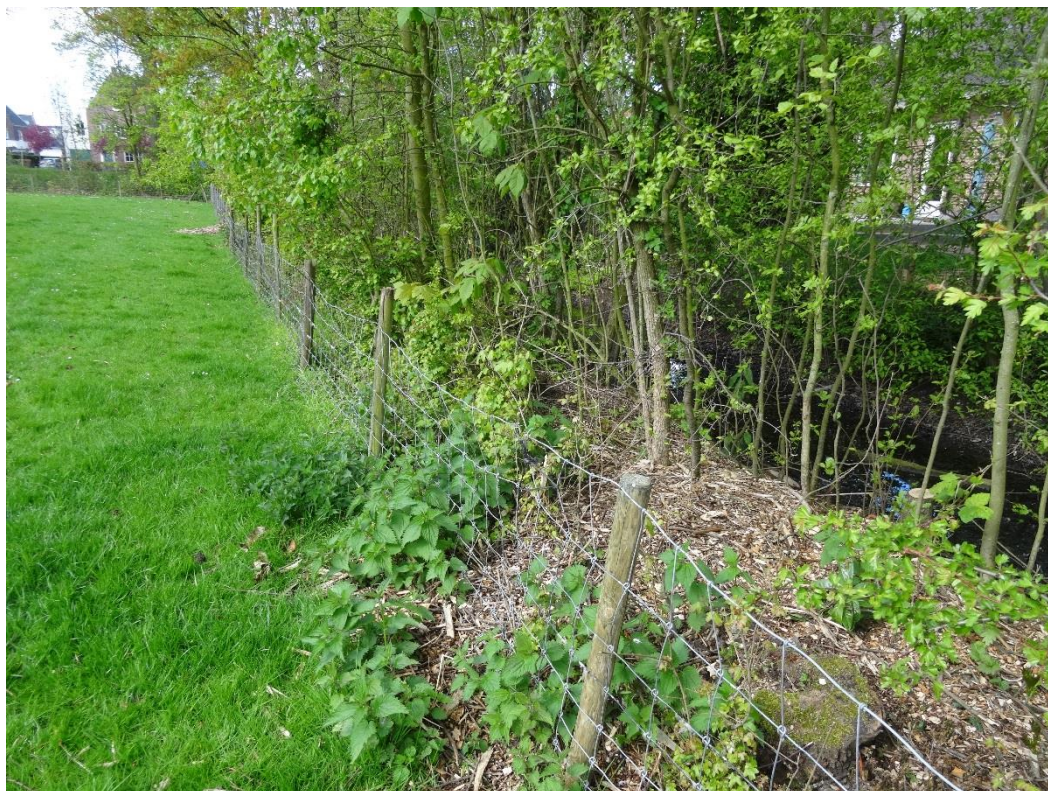
3.3.5 Amfibieën

Het habitat van amfibieën is onder te verdelen in water- of voortplantingshabitat (vaak een poel, vijver of smalle watergang zonder grote vissen) en landhabitat (bosjes, struwelen e.d. en voor sommige soorten vergraafbaar zand).

De watergangen rondom het plangebied vormen geschikt voortplantingshabitat voor diverse algemene soorten amfibieën, zoals bruine kikker (*Rana temporaria*), gewone pad (*Bufo bufo*), kleine watersalamander (*Lissotriton vulgaris*) en middelste groene kikker (*Rana klepton esculenta*). Verblijfplaatsen van algemeen voorkomende beschermde soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet mogen op basis van een algemene vrijstelling worden aangetast bij ruimtelijke ingrepen.

Naast de algemeen voorkomende beschermde soorten is uit de ruime omgeving van het plangebied ook het voorkomen bekend van de strikt beschermde heikikker (*Rana arvalis*) en rugstreppad (*Bufo calamita*) (Creemers & Van Delft, 2009; Van der Veen & Tuitert, 2013; De Wild *et al.*, 2016; www.ravon.nl; www.telmee.nl). Heikikker is een soort van ondiepe, stilstaande wateren met een goed ontwikkelde oever- en watervegetatie. Dergelijke situaties komen niet voor in en in de directe omgeving van het plangebied; het voorkomen van deze soort wordt daarom uitgesloten.

Uit Vleuterweide zijn waarnemingen bekend van rugstreppad (Van der Veen & Tuitert, 2013); de auteurs geven aan dat een groot gedeelte van deze wijk als voortplantingsgebied en leefgebied voor deze soort kan fungeren. Voortplantingswater van rugstreppad bestaat over het algemeen uit ondiepe snel opwarmende geïsoleerde watertjes, zoals tijdelijke plasjes bij bouwwerkzaamheden, maar ook in ondiepe net geschoonde sloten kan voortplanting plaatsvinden van deze soorten. Het plangebied wordt intensief beheerd en er zijn geen permanent watervoerende watergangen aanwezig. De greppel aan de noordwestkant en langs de Europaweg zijn sterk beschaduwd en daarmee ongeschikt voortplantingswater voor rugstreppad. Ook de watergangen direct rondom het plangebied zijn vanwege de waterdiepte en de aanwezige beschoeiing ongeschikte voortplantingswateren voor rugstreppad. Het plangebied heeft door ontbreken van doorgraafbaar zand ook geen belangrijke functie als landhabitat voor deze strikt beschermde soort. Effecten op strikt beschermde amfibieën kunnen worden uitgesloten. Om vestiging van rugstreppad in de sloop- en bouwfase te voorkomen, dient het ontstaan van waterhoudende laagtes te worden vermeden.

De greppel in de houtsingel ten noordwesten van het plangebied is sterk beschaduwed en daarmee ongeschikt voortplantingswater voor rugstreeppad (foto: Laneco).

3.3.6 Reptielen

Uit de ruime omgeving van het plangebied is het voorkomen bekend van ringslang (*Natrix natrix*) (Creemers & Van Delft, 2009; De Wild *et al.*, 2016; www.ravon.nl). De meeste reptielensoorten houden zich met name op in geleidelijke overgangssituaties tussen natuurlijke biotopen in bos-, heide- en veengebieden (bijv. heide en/of heischrale graslanden in combinatie met bossen en/of kleine landschapselementen). Alleen de ringslang komt voor in natte gebieden met een natuurlijke oever- en watervegetatie. Dergelijke situaties zijn niet aanwezig in of in de directe omgeving van het plangebied. Het plangebied is sterk gecultiveerd en weinig natuurlijk (geen oever- en waterbegroeiing). Er zijn daarmee geen geschikte situaties voor reptielen aanwezig in of in de directe omgeving van het plangebied. Op basis van de verspreidingsgegevens en de aanwezige biotopen wordt het voorkomen van strikt beschermde reptielensoorten in of direct aansluitend aan het plangebied uitgesloten.

3.3.7 Vissen

Uit de omgeving van het plangebied is het voorkomen bekend van de strikt beschermde vissoorten bittervoorn (*Rhodeus amarus*), grote modderkruiper (*Misgurnus fossilis*), kleine modderkruiper (*Cobitis taenia*) en rivierdonderpad (*Cottus perifretum*) (Van der

Veen & Tuitert, 2013; www.vissenatlas.nl). Binnen het plangebied zijn geen permanent waterhoudende watergangen aanwezig, waardoor de aanwezigheid van (strikt beschermde) vissen kan worden uitgesloten.

3.3.8 Insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van de insecten is beschermd. De habitateisen van beschermde soorten binnen deze groep zijn vaak zeer locatie specifiek en gebonden aan zeer bijzondere biotopen en/of specifieke waardplanten. Dergelijke biotopen zijn in het plangebied niet aanwezig. Uit de omgeving van het plangebied is het voorkomen bekend van groene glazenmaker (*Aeshna viridis*) (www.groeneglazenmaker.nl). De groene glazenmaker is voor de voortplanting afhankelijk van krabbenscheervegetaties. Deze zijn in het plangebied en de directe omgeving niet aangetroffen. Het voorkomen van de groene glazenmaker kan, anders dan incidenteel langsvliegende exemplaren, dan ook worden uitgesloten.

Ook andere strikt beschermde soorten mollusken en tweekleppigen kunnen worden uitgesloten in het plangebied. Uit de omgeving van het plangebied is het voorkomen bekend van de platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*) (www.verspreidingsatlas.nl/S64600). Deze soort leeft in watergangen met een goed ontwikkelde (ondergedoken) watervegetatie. Aangezien er binnen het plangebied geen permanent waterhoudende watergangen aanwezig zijn, wordt het voorkomen van platte schijfhoren uitgesloten.

4 CONCLUSIE

Aan de Europaweg 30 in Vleuten (gemeente Utrecht) is de uitgave van twee woonkavels voorzien. Om dit te realiseren worden twee aaneengeschakelde loodsen gesloopt en een gedeelte van een houtsingel gekapt. Voor deze werkzaamheden plaatsvinden, moeten de gevolgen voor beschermde natuurwaarden en de consequenties met betrekking tot de natuur wet- en regelgeving in beeld zijn gebracht.

4.1 GEBIEDSBESCHERMING

In het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur (Nationaal Natuur Netwerk) dient er getoetst te worden of de beoogde ontwikkelingen een negatieve invloed hebben op beschermde gebieden.

4.1.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

Het plangebied te Vleuten ligt op circa 7 kilometer ten zuidwesten van het Natura 2000-gebied 'Oostelijke Vechtplassen'. Het gecultiveerde plangebied heeft geen enkele relatie met dit Natura 2000-gebied. De beoogde werkzaamheden bestaan uit de sloop van twee aaneengeschakelde loodsen, de gedeeltelijke kap van een houtsingel en de nieuwbouw van twee woningen. De werkzaamheden zullen daarom slechts een lokaal effect hebben. Effecten van de werkzaamheden op de Natura 2000-gebieden kunnen worden uitgesloten.

4.1.2 *Ecologische hoofdstructuur / Natuurnetwerk Nederland*

Het plangebied ligt niet in of direct nabij de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) / Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het dichtstbijzijnde EHS/NNN-gebieden, ligt op ruim 2 kilometer ten noordwesten van het plangebied. De beoogde werkzaamheden bestaan uit de sloop van twee aaneengeschakelde loodsen, de gedeeltelijke kap van een houtsingel en de nieuwbouw van twee woningen en zullen daarom slechts een lokaal effect hebben. Door het uitvoeren van de werkzaamheden gaat geen oppervlakte aan EHS/NNN verloren. Gezien de afstand en de beperkte en lokale aard van de ingreep kunnen negatieve effecten op de EHS/NNN worden uitgesloten.

4.2 SOORTENBESCHERMING

Gezien het gecultiveerde en sterk door mensen beïnvloede milieu is de algemene waarde van het plangebied voor natuur zeer laag. Het grootste deel van het plangebied is verhard en bebouwd. Beplanting bestaat grotendeels uit intensief onderhouden of gecultiveerde begroeiing. De elementen die gezien de ligging in een sterk verstedelijkte omgeving in relatie tot leeftijd en vorm nog enige waarde hebben zijn de houtsingels aan de buitenranden van het plangebied.

In het kader van de Flora- en faunawet dient te worden nagegaan of vaste rust- en verblijfplaatsen of belangrijke onderdelen van leefgebied van soorten door de ingreep worden aangetast.

De mogelijk in het plangebied voorkomende soorten zoals egel, haas, konijn, mol, spitsmuizen en muizen, kleine marterachtigen, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en middelste groene kikker zijn beschermd volgens het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten geldt dat aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen op basis van een vrijstelling mogelijk is, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties.

Op basis van de verspreidingsgegevens, de aanwezige habitattypen en biotoopeisen van de mogelijk in de omgeving voorkomende soorten worden er geen groeiplaatsen, verblijfplaatsen of belangrijke onderdelen van het leefgebied van strikt beschermde planten- en/of diersoorten verwacht. Door het uitvoeren van de werkzaamheden vindt er geen overtreding van verbodsbepalingen uit artikel 11 van de Flora- en faunawet plaats, mits de werkzaamheden worden uitgevoerd zoals beschreven in paragraaf 4.3. Een vogel kan hier broeden en een enkele gewone dwergvleermuis zou hier kunnen foerageren, maar vanwege het intensief onderhouden en sterk door mensen beïnvloede karakter zal het plangebied nauwelijks van belang zijn. Nader onderzoek naar eventueel binnen het plangebied voorkomende meer strikt beschermde soorten is dan ook niet nodig. Zoals al eerder vermeldt, kunnen nesten van vogels worden verstoord als in het broedseizoen wordt gestart met werkzaamheden.

4.3 CONSEQUENTIES

Twee algemene voorwaarden vanuit de Flora- en faunawet zijn altijd van toepassing:

- De start van werkzaamheden dient buiten het broedseizoen van vogels (globaal half maart tot half juli) plaats te vinden om verstoring van broedvogels en het broedsucces te voorkomen. Alleen op basis van gericht onderzoek (naar broedende vogels), mag van deze voorwaarde worden afgeweken.
- Op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Verstoring moet worden beperkt en dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:
 - werkzaamheden, zoals graafwerkzaamheden, starten buiten het voortplantingsseizoen (april - augustus) en het winter(slaap)seizoen (november - februari);
 - het beperken van verlichting tijdens de avonduren ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren.
- Om vestiging van rugstreeppad binnen het plangebied te voorkomen, dient het ontstaan van waterhoudende laagtes te worden voorkomen.

- Om kolonisatie van het gebied door oeverwaluw te voorkomen, dienen eventuele zandhopen of gronddepots in de ontwikkelfase te worden afgedekt of te worden voorzien van flauwe taluds.

4.4 AANBEVELINGEN

Verder zijn er vanuit een ecologisch oogpunt aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting:

- Er wordt aanbevolen om de houtsingels aan de buitenranden van het plangebied zoveel mogelijk te behouden en waar mogelijk uit te breiden.
- Bij het aanplanten van bomen en struwelen wordt aanbevolen om te kiezen voor inheemse bes- en bloemdragende struiken en planten als els, linde, gelderse roos, sporkehout, inheemse vogelkers, lijsterbes, hazelaar, meidoorn, sleedoorn en wegedoorn.
- Het aanleggen van wat kleinschalige elementen, knotwilgen, takkenrillen en/of een hoogstamboomgaard rondom de nieuwbouw is positief voor alle in de omgeving levende vogels en zoogdieren.
- Het gebruik van verlichting dient te worden beperkt en lichtuitstraling richting boomkronen dient voorkomen te worden.
- Verder wordt aanbevolen om de nieuwbouw geschikt te maken voor vleermuizen door het aanbrengen van vleermuiskasten of 2,5 cm bij 5 cm brede open stootvoegen op minimaal 2,5 meter hoogte in bij voorkeur de zuidelijke spouwmuur (niet boven ramen en deuren) of een houten wand met een kierende plank.
- Ook kan worden gedacht aan het geschikt maken van de panden voor huismussen en gierzwaluwen door het aanbrengen van speciale neststenen in de muur (minimaal 3 meter hoog) of onder de dakrand, het vogelschroot een pan hoger te plaatsen en een nokpan 5 cm. over te laten steken (dakrand onder de pan ruw laten/maken).

4.5 WET NATUURBESCHERMING

De nieuwe natuurwet (Wet Natuurbescherming) die per 1 januari 2017 in werking is getreden verschilt op hoofdlijnen niet sterk van de huidige Flora- en faunawet waar het soortenbescherming betreft. In deze wet zijn echter wel veranderingen ten aanzien van niet Europees beschermde soorten. Er zijn niet veel nieuwe nationaal beschermde soorten opgenomen en het voorkomen van deze soorten binnen het plangebied kan op basis van de landelijke verspreiding en het ontbreken van geschikte habitats worden uitgesloten. De conclusies uit deze quick scan zullen onder de Wet natuurbescherming dan ook niet anders zijn.

BIJLAGE 1 LITERATUURLIJST

Blok, 2013. Een inventarisatie van de ecologische nul situatie in de Buitenhof. Hogeschool Van Hall Larenstein/Landschapsbeheer Vleuten – De Meern, Utrecht.

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Historisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

De Wild, W., F. Brekelmans, W. van Emmerik & J. Spier, 2016. Atlas van amfibieën en reptielen van Utrecht. Stichting Ravon, Afdeling Utrecht.

Limpens, H., K. Mosterd en W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Ministerie van LNV, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.

Thissen, J.B.M., C. Achterberg & D. Bekker 2010. Verspreidingsonderzoek Nederlandse Zoogdieren VONZ 2009. Zoogdierverseniging, Nijmegen.

Van der Veen, D. & A.H. Tuitert, 2013. Actualisatie verkennend natuuronderzoek Vleuterweide. Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor de natuur. Grontmij, Alkmaar.

Wansink, D., 2012. Verspreidingsatlas van de zoogdieren in de provincie Utrecht. Werkatlas januari 2012. Zoogdieratlas.nl, Provincie Utrecht.

Websites:

<https://webkaart.provincie-utrecht.nl>

www.groeneglazenmaker.nl

www.ravon.nl

www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx

www.telmee.nl

www.verspreidingsatlas.nl/planten

www.verspreidingsatlas.nl/S64600 (Anemoon Verspreidingsatlas weekdieren)

www.vissenatlas.nl

www.vleermuis.net

www.vogelbescherming.nl

www.zoogdierverseniging.nl